

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szenteleki Judit Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Szenteleki Judit ügyvéd) által képviselt felperes neve (...) felperesnek, a dr. Mogyorósi Mihály ügyvéd (...) által képviselt alperes neve(...) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. június 3. napján kelt, 20.P.24.837/2012/19. számú ítélete ellen az alperes 20. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.250.000 (Kétmillió-kétszázötvenezer) forint + áfa összegű együttes első- és másodfokú perköltséget.

A felperes illetékmentessége folytán a le nem rótt 1.500.000 (Egymillió-ötszázezer) forint kereseti és 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 96.397.549 forintot és ezen összeg után 2010. február 23-ától a megfizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat szerinti késedelmi kamatot, valamint 1.500.000 forint + áfa összegű perköltséget. Kötelezte az alperest továbbá arra, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság felhívására 195.000 forint le nem rótt kereseti illetéket, míg a fennmaradó 1.305.000 forint le nem rótt illetékről akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az ítélet tényállása szerint a perben nem álló P. Kft. fő tevékenységi köre gyógyászati segédeszköz forgalmazása, mely cég 50%-os tulajdonosa 1994. június 8-ától az alperes, aki egyúttal 1992-től 2012. január 1-jéig a Kft. kereskedelmi igazgatójaként dolgozott. 1994. február 15-én a felperes és a P. Kft. között megállapodás jött létre, amely szerint a felperes hozzájárult a megállapodás mellékletében felsorolt gyógyászati segédeszközök - antidecubitus matrac és ülőpárna - Kft. általi kiszolgáltatásához. 1995. október 1-jén a P. Kft. és a Fővárosi

és Pest megyei Egészségpénztár (MEP) között határozatlan időre szóló szerződés jött létre gyógyászati segédeszközök kiszolgáltatására és társadalombiztosításának elszámolására. 1996. augusztus 2-án e felek között ugyanilyen megnevezésű szerződés jött létre 1995. október 1-jei hatállyal, határozatlan időre. 1999. november 1-jén újabb szerződés jött létre a P. Kft. és a Fővárosi és Pest megyei Egészségbiztosítási pénztár (FPEP) között. A perben nem álló dr. L. M. orvos 1995. november 2-án kötött szerződést az Egészségbiztosítási Pénztárral gyógyászati segédeszközök TB támogatással történő rendelésére. 1996-ban került kapcsolatba az alperessel, aki felkérte őt arra, hogy állítson ki vényeket a Kft. által forgalmazott Gerontex mosható decubitus alátétekre, Gerontex Slip vizeletgyűjtő pelenkákra, P. antidecubitus üllőpárnákra és matracokra. 1996-tól 1999. október 1-jéig a Kft. részére 761.805.807 forint támogatás került kifizetésre a dr. L.M. által kiállított vények alapján.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2007. november 12-én kelt 5.B..../2002/4. számú végzésével a magánokirat hamisítás vétsége miatt indult büntető eljárást elévülés okából mind az alperessel, mind dr. L. M.-val szemben megszüntette, majd a 2010. február 23-án kelt 5.B..../2008/108. számú ítéletével megállapította az alperes bűnösségét 1 rendbeli, folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében, 1 rendbeli folytatólagosan, társtettesként elkövetett magánokirat hamisítás vétségében és ezért 2 év börtönbüntetésre és 1.000.000 forint pénz mellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a büntetés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A Fővárosi Bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, mellőzte a magánokirat hamisítás vétségében való megállapítást, továbbá az alperest a csalás bűntettének vádja alól felmentette és a felperes által előterjesztett polgári jogi igényt a törvény egyéb útjára utasította. A Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság az 1.Bhar..../2011/8. számú ítéletével a másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította az alperes bűnösségét társtettesként elkövetett csalás bűntettében és őt 2 év börtönbüntetésre és 5.000.000 forint pénz mellékbüntetésre ítélte azzal, hogy a börtönbüntetés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet indokolásában az ítélőtábla megállapította, hogy a bűncselekménnyel okozott kár 761.805.807 forint, azonban észlelte, hogy a büntetőjogi kár és a társadalombiztosítási jogviszony alapján fennálló térítési kötelezettség nem feltétlenül fedi egymást, ezért e körben indokoltnak látta a kártérítés mértékének polgári perben való tisztázása.

A felperes módosított keresetében 96.397.549 forint és ezen összeg után elsődlegesen az elsőfokú büntetőbírói ítélet meghozatalának napjától kezdődően, másodlagosan a harmadfokú büntetőbírói ítélet meghozatalától kezdődően járó késedelmi kamatának a megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Hivatkozása szerint a P. Kft. részére 1996-tól 1999. október 1-jéig 761.805.807 forint támogatás került jogosulatlanul kifizetésre. Az alperes az elszámolás során a támogatások elbírálásáról döntő személyt sorozatosan tévedésbe ejtette, ezzel jogtalan haszonhoz jutott. Előadta, hogy 15.370 darab receptet vizsgált át és a betegszintű ellenőrzés alapján a módosított keresetben megjelölt összeg vált megállapíthatóvá, amelyet jogosulatlan támogatásként fizettek ki. Keresetében az

alperes terhére megállapított bűncselekménnyel okozott kár megtérítését kérte a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állítása szerint a vények szabályosan kerültek kitöltésre. Az alperesnek kereskedelmi igazgatóként nem volt köze az elszámolásokhoz, a felperest nem érte kár, az alperes oldalán pedig az ügyletekből haszon nem származott, az alperes ugyanis a forgalmazó Kft. alkalmazottja volt. A felperes emellett nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének, amikor nem ellenőrizte megfelelően a TAJ-számokat.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét megalapozottnak találta. Határozatát a Pp. 4. §-ának (2) bekezdésére, 164. §-ának (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésére és 340. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Megállapította, hogy az alperes a jelen perben előadott érdemi ellenkérelmében foglaltakra a büntetőeljárásban kifejtett érdemi védekezésében már hivatkozott, a harmadfokú bíróság jogerős ítélete meghozatalakor ezen bizonyítékokat mérlegelve állapította meg az alperes bűnösségét a terhére rótt bűncselekmény tekintetében. Ezért szükségtelennek találta az alperes által indítványozott tanúbizonyítást és mint ilyet mellőzte arra tekintettel, hogy a meghallgatni kért tanúk a büntető eljárásban is meghallgatásra kerültek.

Kifejtette, hogy a jogerős büntető ítélet szerint az alperes bűnösségének megállapítása vonatkozásában annak van jelentősége, hogy a forgalmazó Kft. bevételeinek növelése érdekében az alperes a biztosítót megtévesztette, kihasználta az ellenőrzés hiányosságait, tudata átfogta a tévedésbe ejtést, célja a támogatás összegének megszerzése volt és felismerte annak jogtalanságát is. E megállapítással szemben a polgári bíróságnak nincs módja olyan bizonyítást fogantatosítani, ami a bűnösség megállapítását megkérdőjelezné.

A felperes a kár összegének bizonyítására becsatolta a betegszintű ellenőrzés eredményeként keletkezett dokumentációt, és megindokolta azt, hogy az egyes vényeket miért tekintette fiktívnek. Az alperes nem vitatta a betegszintű ellenőrzés során meghatározott és kifizetett támogatások összezszerűségét, azt a felperes az elsőfokú bíróság álláspontja szerint kellően alátámasztotta, ezért az alperest a leszállított keresetnek megfelelően marasztalta a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján. A késedelmi kamatfizetési kötelezettségről a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint határozott, míg annak kezdő időpontját a felperes elsődleges kérelmével egyezően állapította meg.

A perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) és b) pontja, és (6) bekezdése alapján, a le nem rótt kereseti illetékekről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja, 41. §-ának (2) bekezdése és 62. § (1) bekezdés c) pontja szerint rendelkezett.

A döntéssel szemben az alperes élt fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Hangsúlyozta, hogy a felperes a keresettel érvényesített igényét a finanszírozási szerződésből eredő kárként terjesztette elő, melynek alapjaként a finanszírozási szerződés megszegését jelölte meg. A szerződést a Fővárosi- és Pest megyei Egészségbiztosítási Pénztár kötötte a P. Kft-vel, a pénztár jogutódja a Budapest Főváros Kormányhivatala a vonatkozó kormányrendeletek értelmében. A pert kezdeményező felperes ezért keresetindítási jogosultsággal e jogviszony tekintetében nem rendelkezik. Emellett a felperes szerződéses partnere a P. Kft. volt, az alperes pedig a P.Kft. alkalmazottja, akivel szemben a felperes a követelését közvetlenül nem érvényesítheti a Ptk. 348. §-ának (1) bekezdése értelmében.

Sérelmezte a fellebbezés, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a Pp. 4. §-ának (2) bekezdésében írt korláton, mert a büntető eljárás során feltárt körülményeket, az ott meghallgatott tanúk vallomását a per anyagává tette, mégpedig oly módon, hogy arra csak általánosságban utalt. Emellett az elsőfokú eljárásban elmaradt a tényállás felderítése, ezáltal az alperesnek a jogvita elbírálásához fűződő, a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésében biztosított joga sérült. Az elsőfokú ítélet nem felel meg a Pp. 221. §-ának (1) bekezdésében előírt eljárási alapkövetelményeknek, indokolása szűkszavú, elnagyolt, hiányos, nem teljes körű és ellentmondásoktól sem mentes. A Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak is sérültek, mert a büntető eljárásban annak ténye nem nyert megállapítást, hogy az alperes a támogatások jogszerűségét elbíráló személyt tévedésbe ejtette volna. Az elsőfokú bíróság továbbá elutasította az alperes bizonyítási indítványait és ennek indokát sem adta ítéletében. Az elsőfokú ítélet indokolása továbbá nem tartalmazza a döntésnél alkalmazott jogszabályhelyek megjelölését sem. Mindezek következtében az elsőfokú ítélet súlyos eljárási szabálysértéseket valósít meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a jogvita által indokolt mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, abból azonban helytelen jogkövetkeztetést vont le. Meghozott érdemi döntését és annak kifejtett indokait a Fővárosi Ítéltábla nem osztotta, azokhoz az alábbiakat fűzi.

A másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében hivatkozott eljárási szabálysértéseket részben maga is megvalósulni látta az indokolási kötelezettség elmulasztása és a bizonyítékok mérlegelése terén, azonban azokat nem tekintette olyan súlyúnak, amely az eljárás megismétlését indokolja, ezért az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül.

Nem volt vitás annak ténye a perben, hogy a gyógyászati segédeszközök kiszolgáltatására és társadalombiztosításának az elszámolására a szerződést a perben nem álló P. Kft. kötötte a felperessel, amelynek alkalmazásában állt az alperes, mint kereskedelmi igazgató. A felperes állítása szerint a kár - a jogosulatlan társadalombiztosítási támogatás megszerzése - e szerződés megszegéséből származott. Helyesen hivatkozott ezért az alperes a fellebbezésében arra, hogy a szerződésszegéssel okozott kár kizárólag a szerződő felek között vizsgálható.

A bűncselekmény elkövetése azonban a szerződésszegés mellett önálló kárkötelem keletkeztető tény, és a perbeli esetben a felperes kára a jogerősen megállapított bűncselekmény folytán következett be. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen alkalmazta a szerződésen kívüli károkozás szabályait, amelynek következtében azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes felelős-e az általa elkövetett és bűncselekménynek minősülő magatartása alapján a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint.

Helytállóan hivatkozott a fellebbezés arra, hogy az alperes büntetőjogi felelősségét a jogerős büntető ítélet olyan magatartás miatt állapította meg, amit az alperes a munkáltatója érdekében és nevében végzett. A károsodás ezért a munkaviszonnyal összefüggésben következett be a felperes oldalán, és a perben nem merült fel olyan többlettényállási elem, amely arra utal, hogy az alperes a munkáltatója által kötött szerződéstől függetlenül, önálló károsító magatartást tanúsított.

A Ptk. 348. §-ának (1) bekezdése szerint ha az alkalmazott a munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a károsulttal szemben a munkáltató felelős.

Egységes a joggyakorlat abban, hogy a sértettnek ténylegesen kárt okozó alkalmazott munkaviszonyával összefüggő jogsértő magatartásért a munkáltató felel még akkor is, ha ez a magatartás bűncselekményt valósít meg. Ebből következően az alperes magatartásával okozott kárért a felelősségét megállapítani nem lehetett, akkor sem, ha a büntetőbíróság a bűnösségét megállapította. A bekövetkezett kárért a Ptk. 348. § (1) alapján a munkáltató a felelős.

Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel, mérsékelt összegben megállapított 1.500.000 + áfa összegű elsőfokú, és 750.000 forint + áfa összegű másodfokú ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére.

A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt 1.500.000 forint kereseti és 2.500.000 forint fellebbezési illeték viseléséről az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

, 2014. február 20.

. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: